

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ю.н. Орлин Николов Борисов

от Юридически факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”

по конкурс за академичната длъжност „доцент”

на ВСУ”Черноризец Храбър”

по професионално направление 3.6. Право /Конституционно право/,

обявен ДВ, бр. 103 от 23.12.2011 г.

с единствен участник гл. ас. д-р Емилия Любомирова Сидерова

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр. 103 от 23.12.2011 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Правни науки” към Юридическия факултет. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Обща характеристика на преподавателската, изследователската и други активности на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент”

Единственият кандидат гл.ас. д-р Емилия Любомирова Сидерова започва преподавателската си дейност като хоноруван асистент през 2001 г., а след проведен конкурс в края на същата година е назначена за щатен асистент в Юридическия факултет към ВСУ „Черноризец Храбър”. През 2006 г. след атестиране е повишена в старши асистент, а от 2011 г. е главен асистент. Получила е образователната и научна степен „д-р по право” по

научната специалност 05.05.06 Конституционно право през 2010 г. с тема на дисертационния труд „Президентът в законодателния процес (за правото на Президента на Република България по чл. 101 от Конституцията да връща мотивирано за повторно обсъждане приети от Народното събрание закони)”. Води лекции по учебните дисциплини „Конституционно право”, „Устройство на съдебната власт”, „Учение за държавата” на специалностите „Право”, „Защита на националната сигурност” и „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред”, а на специалност „Психология” преподава дисциплината „Основи на правото”.

Сред другите активности на кандидата, показващи богат практически опит, може да се отбележи членството и ръководството на Правната клиника, учредена към ВСУ; членството и в Съюза на учените – Варна и Адвокатска колегия – Варна. В периода от 2003-2007 г. е била съдебен заседател към Окръжен съд – Варна.

2. Рецензирани научни трудове

Кандидатът е представил списък на своите научни трудове като три от тях са публикувани след защита на докторската дисертация и са самостоятелни разработки. Приемам за рецензиране научните трудове, както следва: глава първа от монографията „Президентът като неутрална власт”, стр. 9-38, изд. „Албатрос”, 2012; статията „Президентът – гарант за спазването на Конституцията, наред и независимо от Конституционния съд”, 13 стр., изд. Годишник на ВСУ, 2012 и учебно помагало, определено от автора като такова, но с обем, структура и понятиен апарат на монографичен труд със заглавие „Устройство на съдебната власт”, 147 стр., изд. ВСУ, 2012. В своята съвкупност представените научни трудове отговарят на изискването по чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ.

Анализът на научните трудове дава основание да се посочат следните основни положителни черти и приноси:

- изследвана е с безспорен принос спецификата на държавно управление на България с пряко избран президент като във връзка с това е направен анализ на предложенията във всички 16 на брой конституционни проекти за приемането на новата ни конституция.

- проследени са правомощията на българския пряко избран президент в парламентарната република и теорията за неутралната му власт. На тази основа са открити, умело подбрани и обособени в три групи основните правомощия на президента, които подчертават най-ярко изявата на президента като неутрална власт – в областта на отбраната и сигурността на страната, в областта на външната политика и правото на отлагателно вето на президента.

- необходимо е да се подчертае, че за първи път в българската правна теория е обобщена практиката по приложението на правото на отлагателно вето на президента и по-нататъшната съдба на върнатите за повторно обсъждане от Народното събрание закони за целия 20-годишен период от приемането на действащата Конституция от 1991 г.

- в статията, са открити различията и възможностите за осъществяване на контрол за конституционност на законите, както от президента на един предварителен и важен етап – още преди окончателното приемане на закона, и от Конституционния съд, чиито контрол е окончателен.

- висока оценка следва да се постави на разработването на монография от автора по преподаваната от нея дисциплина „Устройство на съдебната власт“, което характеризира дейността на хабилитиран преподавател. Интерес в нея представлява табличната съпоставка – Приложение 1 в труда, в която се посочват в държавите-членки на Европейския съюз структурирани по следните критерии: държава,

Конституционния съд в системата от държавни органи, специализиран орган на управление на съдебната власт и специализирани съдилища. Тази съпоставка има полезно практическо и теоретично значение с оглед на актуалните дискусии за органите на съдебната власт в България и ролята на Висшия съдебен съвет.

Заключение

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере д-р Емилия Любомирова Сидерова да заеме академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.6. ПРАВО по специалност Конституционно право.

05.04.2012 г.

Изготвил становището: .....

(проф. д.ю.н. Орлин Борисов)